

**УНІВЕРСИТЕТ
КОРОЛЯ
ДАНИЛА**

**ФІЛОЛОГІЧНІ СТУДІЇ
ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧИЙ ДИСКУРС**

Матеріали
III МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(21 листопада 2025 рік)

м. Івано-Франківськ
2025 рік

Міністерство освіти та науки
Заклад вищої освіти «Університет Короля Данила»
Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра іноземної філології та бізнес-комунікацій
Кафедра української мови та суспільствознавчих дисциплін

ФІЛОЛОГІЧНІ СТУДІЇ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧИЙ ДИСКУРС

Матеріали
III Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Івано-Франківськ, 21 листопада 2025 р.)

Івано-Франківськ
2025

DOI 10.33098/2025.1.21.11
УДК 81'25:80(082)

*Рекомендовано до друку Вченою радою ЗВО «Університет Короля Данила»
(протокол №4 від 27.11.2025 р.).*

Ф 54

Філологічні студії та перекладознавчий дискурс (м. Івано-Франківськ, 21 листопада 2025 року). Івано-Франківськ : Редакційно-видавничий відділ ЗВО «Університет Короля Данила», 2025. 428 с.

У збірнику опубліковано матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Філологічні студії та перекладознавчий дискурс» (21 листопада 2025 року).

Усі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції покликання на джерела є обов'язковими.

УДК 81'25:80(082)
© Університет Короля Данила, 2025
© Автори

РЕГІОНАЛЬНІ МЕДИЦІОНІМИ: МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ, СТРУКТУРНО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ.....	91
Вікторія Кузенко, АВТОМАТИЗАЦІЯ ПЕРЕКЛАДУ: ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ	95
Софія Кравець, МОВНА ЕКОНОМІЯ У СЛЕНГУ МОЛОДІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СКОРОЧЕНЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ, НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ.....	97
Анастасія Лабаз, CODE-SWITCHING AND CODE-MIXING AS A COGNITIVE CAPACITY TO OPERATE IN DIFFERENT LINGUISTIC ENVIRONMENTS FOR BILINGUAL CHILDREN	100
Анастасія Лесів, Роман Челядин, ВПЛИВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА ТЕРМІНОЛОГІЮ У ДИЗАЙНІ	103
Evgeniia Lukachyshyn, THE ROLE AND FUNCTION OF EUPHEMISMS IN THE ENGLISH LANGUAGE	107
Ірина Луців, ПОРІВНЯЛЬНА ГРАМАТИКА В КІБЕРКОМУНІКАЦІЇ (АНГЛІЙСЬКА, НІМЕЦЬКА, УКРАЇНСЬКА)	109
Софія Мельничук, ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АНГЛІЙСЬКОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ.....	112
Юлія Нагорняк, ЗАБОРОНА І ПОВЕРНЕННЯ: РЕПРЕСОВАНІ РАДЯНСЬКОЮ ВЛАДОЮ СЛОВА.....	115
Катерина Нестерчук, МЕДІАНАРАТИВ У ВІЙСЬКОВОМУ ДИСКУРСІ: ФУНКЦІЇ ТА КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ.....	118
Володимир Павлик, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ТЕКСТ: КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ ТА ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТИ.....	121
Ольга Петрів, НАЗВИ НОВІТНІХ ПРОФЕСІЙ ЯК ДЖЕРЕЛО ПОПОВНЕННЯ ЛЕКСИЧНОГО ФОНДУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	123
Yuliia Pleshchynska,	

2. Ораці Л. Українська мовна політика у 1920-х і після 1991 року: етапи розвитку та сучасні тенденції. *Українська мова*. 2022. № 2(82). Режим доступу: <https://www.ukrmova.iul-nasu.org.ua>
3. Масенко Л. Т. Мова радянського тоталітаризму. Київ: Кліо, 2017. Режим доступу: <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/12809>.
4. Лінгвоцид: українські слова, які репресувала радянська влада. Режим доступу: https://vogue.ua/article/culture/lifestyle/lingvovid-ukrajinski-slova-represovani-radyanskoyu-vladoyu-48864.html?utm_source=chatgpt.com
5. 21 лютого – Міжнародний день рідної мови: список слів, вилучених радянською владою. Факти, 2025. Режим доступу: https://fakty.com.ua/ua/ukraine/-suspilstvo/20250221-represovani-slova-25-ukrayinskyh-leksem-yaki-zaminyla-radyanska-vlada/?utm_source=chatgpt.com
6. Як радянська влада знищувала українську мову? 10 слів, які викоринили з ужитку. Радіо ТРЕК, 2024. Режим доступу: https://radiotrek.rv.ua/news/yak-radyanska-vlada-znishchuvala-ukrayinsku-movu-10-sliv-yaki-vikorinili-z-uzhitku_333702.html?utm_source=chatgpt.com

УДК 81'42:070:355/359

Катерина Нестерчук,
*асистент кафедри романо-германської філології
та професійної комунікації,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-9689-5824>*

МЕДІАНАРАТИВ У ВІЙСЬКОВОМУ ДИСКУРСІ: ФУНКЦІЇ ТА КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ

Сучасний військовий дискурс формується в умовах інформаційної конкуренції, де наративи стають своєрідними інструментами конструювання смислів та ідентичностей, передусім окреслюючи суб'єктів, а також уявлення про «своїх» і «чужих». У зв'язку зі зростанням ролі медіапростору в репрезентації воєнних подій, особливого значення набувають медіанаративи, що інтегрують різні канали комунікації: інтернет-ЗМІ (онлайн-видання, блоги, новинні сайти), соціальні мережі (Facebook, Instagram, Twitter), мультимедійні платформи (YouTube, подкасти) тощо – і формують певні інтерпретаційні рамки для аудиторії. Відтак, для розуміння сучасного військового дискурсу важливою є теоретизація функцій і стратегій медіанаративу.

Поняття медіанаративу корелює з традиційним тлумаченням нарративу, тому теоретичне підґрунтя дослідження становлять положення класичної

наратології (Р.Барт, 1977; Ж.Женетт, 1980), когнітивної нратології (Д.Герман, 1999; М. Альберта М. Флудернік, 2010) та медіадискурсу (В. Лойко, 2011; Р. Махачашвілі, 2019; І. Мірошниченко, 2020; Т. Анохіна, 2023).

У сучасній лінгвістиці поняття «наратив», що походить від англійського *narrate* – розповідати історію, «постає результатом нарації як акту розповідання про будь-які події» [1, с. 139]. Важливо, що впродовж останніх років нратологічна теорія зазнала істотного оновлення під впливом розширення меж інформаційного простору та зростання ролі медійного дискурсу. Згідно з сучасними студіями, медіадискурс репрезентує фактичні наративи, що характеризуються високим ступенем референтної репрезентації та індукують максимальне читацьке занурення» [1, с. 139-140].

Тож у військовому контексті медіанаратив акумулює комплекс взаємопов'язаних функцій, спрямованих на формування колективного бачення війни та її учасників. Насамперед він виконує легітимаційну функцію, що забезпечує моральне та політичне виправдання воєнних подій [3, с. 49]. Як наголошується в корпусі американського політичного дискурсу, війна подається як історична місія та обов'язок: «History has called America and our allies to action, and it is both our responsibility and our privilege to fight freedom's fight» [3, с. 59]. Така репрезентація формує переконання у справедливості та неминучості військових операцій, підсилюючи їх вищою ціннісною метою.

Окрім того, медіанаратив є потужним інструментом конструювання ідентичностей [3, с. 54], оскільки в ньому простежується розмежування між тими, які належить до колективного »ми «або »свої«, і тими, які постають як «чужі» або «інші». Як правило, автори наративів зображують терористів як відносно однорідну аутгрупу, втягнуту в екстремізм, насильство та ненависть, на тлі «нашого» ліберального, мирного й демократичного способу життя [3, с. 54]. [У зв'язку з цим, варто наголосити на делегітимаційній функції військового медіадискурсу, яка полягає у створенні негативного образу супротивника. Медіанаратив реалізує механізми моральної дискредитації та демонізації опонента, що, власне, корелює з риторикою військового дискурсу: «The demonization of the opponent is part of the armory of war discourse (and, more generally, of political confrontation) and should therefore come as no surprise. More specifically, the terrorists are identified as shadowy or faceless figures definable mainly through gratuitous cruelty and lack of moral principles» [3, с. 55].

Іншою важливою функцією медіанаративу є мобілізаційна, що спрямована на консолідацію суспільства та емоційне згуртування. Наприклад, поширюючи історії про самопожертву та стійкість, медіа активізують суспільні настрої: спонукають до підтримки армії та державних рішень. У цьому контексті слід звернути увагу також на

емоційно-маніпулятивну функцію, що реалізується через апеляцію до патріотизму, страху, трагедій і героїзму. Персональні свідчення здатні знижувати колективну тривогу та спрямовувати її у конструктивне – з погляду влади – русло: «Collective fear is exorcised through the heart-tugging personal narrative of selfless heroism and wartime resilience» [3, с. 58.]

Аналізуючи медіанаратив у контексті військового дискурсу, варто з'ясувати, які комунікативні стратегії є в основі його структури, адже саме організація тексту визначає характер мовного впливу, спосіб інтерпретації і конструювання смислів.

Сучасні дослідники виокремлюють чотири основні комунікативні стратегії у військових медіанаративах. Передусім йдеться про стратегію формування позитивного іміджу захисника, яка реалізується через тактики моделювання образу сучасного воїна, підкреслення його професіоналізму та наближення до аудиторії. Такий підхід має на меті створити у свідомості реципієнта архетип героя-захисника, що уособлює моральні та патріотичні цінності нації: «аналіз концепту *захисник* в етнічній картині світу дає змогу стверджувати, що необхідними умовами сприймання кого-небудь як захисника є такі характеристики: він обов'язково *свій, сильний (боєздатний), із почуттям обов'язку*» [2, с. 115].

Крім того, у військовому медіадискурсі простежується стратегія формування позитивного іміджу силових структур, яка ґрунтується на демонстрації сили, боєздатності, технологічного розвитку й стратегічної ефективності армії. Для реалізації зазначеної стратегії застосовуються комунікативні тактики апеляції до авторитету, розуму, а також фактологічні докази, що створюють ефект упевненості, стабільності та професійності збройних сил. Відтак, «важливими мовними засобами в реалізації цієї стратегії є лексичні одиниці зі значенням вищого вияву ознаки, першості, новизни, оцінки, спільності» [2, с. 116.]

Важливе місце у структурі медіанаративу посідає стратегія формування образу ворога, яка полягає у створенні чіткої опозиції «свій-чужий». У межах цієї стратегії ворог постає як антипод морального та культурного світу «своїх», тож спостерігається «формування образу *чужого* за допомогою емоційно-експресивної лексики з негативним забарвленням; дистанціювання за допомогою підкреслено сухого офіційно-ділового стилю; протиставлення інтересів, вчинків і рис *ворога* інтересам, вчинкам і рисам нашого *захисника*» [2, с. 116].

Урочисті вислови, піднесений стиль, заклики, слова з позитивним емоційним забарвленням, особливо в заголовках, разом із історіями про приклади стійкості, впевненості у власних силах, позитивними прогнозами й запевне-

ннями у поліпшенні ситуації є засобами реалізації стратегії емоційного налаштування, що «пов'язана з характерною для ЗМІ функцією поширення норм (архетипів) поведінки, функцією формування картини світу» [2, с. 116].

Отже, медіанаратив у військовому дискурсі є важливим інструментом конструювання соціальної реальності, ідентичностей та ціннісних орієнтирів. Його ключові функції – легітимаційна, делегітимаційна, мобілізаційна та емоційно-маніпулятивна – реалізуються через комунікативні стратегії формування образу захисника, ворога, позитивного іміджу армії та емоційного налаштування аудиторії. Таким чином, медіанаратив визначає інтерпретаційні рамки сприйняття війни та її учасників, сприяє формуванню колективної свідомості.

Список використаних джерел:

1. Куліш Вл. Теоретичні основи вивчення трансмедійного медіанаративу в сучасному англійськомовному медіадискурсі. *Філологічні трактати*, 17(1), 2025. С. 137-145. URL : [https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2025.17\(1\)-13](https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2025.17(1)-13)
2. Посмітна В. Комунікативні стратегії та тактики українських військових ЗМІ в протидії інформаційній агресії. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2019, № 40, том 3. С. 114-118. URL : <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2019.40.3.26>
3. Vasta N. Master Narratives in US Contemporary War Discourse : Situating and Constructing Identities of Self and Other. *HERMES – Journal of Language and Communication in Business*. 2023. P. 49-53. URL : <https://doi.org/10.7146/hjlc.vi63.140132>

УДК 811.112.2'255.4:82-32

Володимир Павлик,
доцент кафедри німецької філології
кандидат філологічних наук, доцент
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Івано-Франківськ, Україна
ORCID:<http://orcid.org/0000-0003-0894-7808>

ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ТЕКСТ: КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ ТА ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТИ

Текст як основна одиниця комунікації потребує не тільки аналізу його внутрішньої структури, а й факторів, що визначають особливе формування конкретного тексту в умовах реальної ситуації. Їх лінгвістичне дослідження означає встановлення взаємозв'язку між семантикою і структурою тексту. Це не тільки його зміст, але й досягнення кінцевої